

Sygn. akt II Ca 1441/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Renata Stępińska (spr.)
Sędziowie:	SO Liliana Kaltenbek SR del. Katarzyna Milewska
Protokolant:	starszy protokolant sądowy Marta Podsiadło

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013r. w Krakowie

na rozprawie sprawy z wniosku S. S. (1)

przy uczestnictwie S. S. (2) i (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o ustanowienie służebności przesyłu

oraz sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przy uczestnictwie S. S. (1) i S. S. (2)

o zasiedzenie służebności

na skutek apelacji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wieliczce

z dnia 19 marca 2013 r., sygnatura akt I Ns 677/10

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że nadać mu następujące brzmienie:

„I. oddalić wniosek o ustanowienie służebności przesyłu;

II. nakazać ściągnąć od wnioskodawcy S. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wieliczce kwotę 801,67 zł (osiemset jeden złotych sześćdziesiąt siedem groszy) tytułem wydatków pokrytych tymczasowo ze Skarbu Państwa;

III. zasądzić od wnioskodawcy S. S. (1) na rzecz uczestnika (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 274 zł (dwieście siedemdziesiąt cztery złote) tytułem kosztów postępowania;

IV. oddalić wniosek o zasiedzenie służebności;

V. stwierdzić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania o związane ze swoim udziałem w sprawie o zasiedzenie;

VI. zwrócić wnioskodawcy S. S. (1) kwotę 160 zł. (sto sześćdziesiąt złotych) z kasy Sądu Rejonowego w Wieliczce, tytułem zwrotu części nadpłaconej opłaty sądowej od wniosku o ustanowienie służebności.”

2. oddalić apelację w pozostałej części;

3. stwierdzić, że każda ze stron ponosi koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 10 grudnia 2013 roku

S. S. (1) domagał się ustanowienia na jego nieruchomości położonej w B., oznaczonej jako działka nr (...), służebności przesyłu na rzecz (...) sp. z o.o. w T. (obecnie (...) sp. z o.o. w W.), za wynagrodzenie w wysokości 45 tys. złotych.

(...) sp. z o.o. w T. (obecnie (...) sp. z o.o. w W.) we wniosku domagała się stwierdzenia nabycia służebności gruntowej, o treści odpowiadającej służebności przesyłu na w/w nieruchomości, przez zasiedzenie.

Obie sprawy podlegały łącznemu rozpoznaniu i rozstrzygnięciu.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 marca 2013 roku, sygn. akt I Ns 677/10, Sąd Rejonowy w Wieliczce w punkcie I oddalił wniosek o zasiedzenie służebności przesyłu, w punkcie II ustanowił na nieruchomości położonej w B., stanowiącej działkę nr (...), a objętej księgą wieczystą nr (...), służebność przesyłu na rzecz (...) sp. z o.o. w T., polegającą na dostępie i korzystaniu poprzez bieżącą eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń znajdujących się na obszarze nieruchomości, w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania sieci przesyłowej przedsiębiorstwa, w postaci gazociągu przebiegającego szlakiem strefy kontrolowanej gazociągu, a oznaczonym kolorem różowym pomiędzy punktami (...) zgodnie z opinią biegłego sądowego J. H. z dnia 8 czerwca 2011 r, L. ks. rob (...) w punkcie III zasądził od uczestnika (...) sp. z o.o. w T. solidarnie na rzecz wnioskodawcy S. S. (1) i uczestniczki S. S. (2) wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu w kwocie 9.206,00 złotych, w punkcie IV zasądził od uczestnika (...) sp. z o.o. w T. na rzecz wnioskodawcy S. S. (1) kwotę 2.297,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w punkcie V stwierdził, że wnioskodawca i uczestnicy w pozostałym zakresie ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie, w punkcie VI nakazał ściągnąć od uczestnika (...) sp. z o.o. w T. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wieliczce kwotę 801,67 złotych tytułem zwrotu wydatków i w punkcie VII zwrócił wnioskodawcy S. S. (1) kwotę 160 złotych tytułem zwrotu części nadpłaconej opłaty.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawca S. S. (1) i uczestniczka S. S. (2) są właścicielami nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), na której znajdują się urządzenia przesyłowe, które zostały oddane do użytku pod koniec 1982 roku. Poprzedni właściciel w/w nieruchomości S. F. (1) zgodził się przystąpić do gazyfikacji, uczestnik nie dysponuje jednak zgodą wymienionego na eksploatację sieci gazowej. Wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu na w/w nieruchomości wynosi 9.206 złotych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji na podstawie art. 305² § 2 k.p.c. ustanowił służebność przesyłu na w/w nieruchomości, za wynagrodzeniem wynikającym z opinii biegłego, albowiem znajdują się na niej urządzenia przesyłowe należące do uczestnika, a uczestnik odmówił zawarcia umowy ustanowienia służebności przesyłu. Natomiast, powołując przepisy art. 292 k.c. w zw. z art. 172 § 2 k.c. Sąd Rejonowy stwierdził bezzasadność wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności, bowiem uczestnik nie wykazał, by był posiadaczem w dobrej wierze, skoro nie udowodnił faktu uzyskania zgody na ustanowienie służebności gruntowej od poprzedniego właściciela nieruchomości, a S. F. (1) zgodził się jedynie na przystąpienie do gazyfikacji, tj. partycypację w kosztach doprowadzenia gazu do domu, a nie na korzystanie z nieruchomości. Powołał nadto niedopuszczalność ustalenia posiadania prowadzącego

do zasiedzenia przed dniem 1 lutego 1989 roku, z uwagi na zasadę jednolitej własności państwowej i rzeczywiste posiadanie służebności przez Skarb Państwa, nie mogący uzyskać zasiedzenia. O kosztach wyrzekł na podstawie art. 83 u.k.s.c. i art. 520 § 3 k.p.c.

W apelacji od powyższego postanowienia w punktach I-VI, (...) sp. z o.o. w T. (obecnie (...) sp. z o.o. w W.) podniosła zarzuty:

- naruszenia art. 292 k.c. w zw. z art. 172 § 2 k.c. poprzez niezastosowanie tych przepisów, w okolicznościach uzasadniających stwierdzenie zasiedzenia służebności, odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu, z uwagi na posiadanie służebności przez okres wymagany do zasiedzenia w dobrej wierze oraz poprzez przyjęcie braku możliwości zaliczenia do okresu zasiedzenia posiadania służebności sprzed dnia 1 lutego 1989 roku,
- naruszenia art. 172 § 2 k.c. poprzez jego zastosowanie, pomimo braku wykazania, by posiadanie służebności uzyskano w złej wierze,
- naruszenia art. 3052 § 2 k.c. poprzez jego zastosowanie, w okolicznościach które nie dawały ku temu podstaw, tj. z uwagi na posiadanie przez uczestnika – niezależnie od służebności uzyskanej w drodze zasiedzenia – trwałego tytułu do eksploatacji gazociągu wraz z przyłączeniami na nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) i wynikający z tego brak konieczności ustanowienia służebności przesyłu,
- naruszenia art. 6 ust. 1 w zw. z art. 4 i art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (t. jedn. Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64), poprzez ich niezastosowanie, jako podstawy oddalenia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu, a będących podstawą do uznania zgody właściciela za trwały tytuł prawny do zakładania i eksploatacji przewodów służących do przesyłania gazu ziemnego,
- naruszenia art. 65 k.c. poprzez przyjęcie, że wola poprzedniego właściciela nieruchomości uczestniczenia w gazyfikacji nie była równoznaczna ze zgodą na istnienie i eksploatację infrastruktury, która została zrealizowana w ramach akcji gazyfikacyjnej,
- naruszenia art. 5 k.c. poprzez obciążenie uczestnika niezgodnym z zasadą ekwiwalentności świadczeń i zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami wynagrodzeniem za obecność infrastruktury służącej zaspokojeniu potrzeb wnioskodawcy,
- naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie wyceny biegłego M. W., jako podstawy wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu i nieuwzględnienie zastrzeżeń w tym zakresie,
- naruszenia art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 83 ust. 2 i art. 113 ust. 1 u.k.s.c. poprzez obciążenie kosztami postępowania apelującej, mimo podstaw do oddalenia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu oraz zawyżenia wysokości zasądzzonego z tego tytułu wynagrodzenia.

Wskazując na powyższe, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności oraz oddalenie wniosku o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem oraz zmianę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania i o kosztach sądowych, ewentualnie o zmianę punktu III zaskarżonego postanowienia, poprzez ustalenie wysokości wynagrodzenia stosownie do wyliczeń biegłego rzeczoznawcy oraz zmianę rozstrzygnięć o kosztach postępowania i kosztach sądowych.

W uzasadnieniu apelacji wskazała w szczególności, że skoro poprzedni właściciel nieruchomości S. F. (1) wyraził zgodę na przystąpienie do gazyfikacji, a dostarczanie gazu możliwe jest tylko dzięki infrastrukturze sieciowej, wykonanej w ramach tej gazyfikacji, to istniał po stronie przedsiębiorstwa przesyłowego tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, wyłączający w szczególności uzyskanie tzw. służebności administracyjnej w trybie art. 35 w zw. z art. 4 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. Twierdziła, że w niniejszej sprawie nie ma przeszkód do zaliczenia okresu posiadania służebności przez Skarb Państwa do okresu zasiedzenia.

Podnosiła również argumenty przeciwko wyliczeniu wynagrodzenia za ustanowienie służebności i przesyłowej w oparciu o przyjętą przez Sąd Rejonowy opinię biegłego.

W odpowiedzi na apelację S. S. (1) wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego postanowienia, w zakresie wniosku S. S. (1) o ustanowienie służebności, natomiast w zakresie oddalającym wniosek (...) sp. z o.o. w W. o stwierdzenie zasiedzenia służebności, zaskarżone postanowienie odpowiada prawu.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy są prawidłowe i w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia nie były w apelacji kwestionowane (kwestia wyceny wynagrodzenia za ustanowienie służebności jest ostatecznie nieistotna, wobec niezasadności wniosku w tym przedmiocie co do zasady), a Sąd Okręgowy w pełni je podziela i uznaje za własne. W uzupełnieniu tych ustaleń Sąd II instancji ustalił, że w dniu 13 maja 2008 roku S. S. (1) i S. S. (2) złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na nieodpłatn, w celu wykonania gazociągu oraz na jego późniejszą eksploatację i konserwację, zobowiązując się również w szczególności, że w przypadku zbycia nieruchomości zobowiążą nabywcę w umowie jej zbycia do wyrażenia przez niego zgody w takiej treści, jak ich własne zobowiązanie

dowód: oświadczenie o wyrażeniu zgody k. 48

W pierwszej kolejności podzielić należy stanowisko Sądu Rejonowego, co do oceny prawnej podpisu S. F. (1) na oświadczeniu o przystąpieniu do gazyfikacji, jako nierodzącego dla przedsiębiorstwa przesyłowego żadnego tytułu prawnego do spornej nieruchomości, uznając zarazem za niezasadny zarzut naruszenia art. 65 k.c. W rzeczywistości w ogóle nie ma dowodów na to, jaką treść zawierało oświadczenie woli S. F. (1). Oświadczenie wymienione, obejmowało bowiem jedynie bliżej niesprecyzowaną wolę przystąpienia do gazyfikacji, z której w żaden sposób nie sposób wyprowadzić wniosku o zgodzie na poprowadzenie na jego gruncie infrastruktury gazowej (poza samym tylko przyłączeniem domu posadowionego na tej nieruchomości do sieci gazowej, bo to niejako „siłą rzeczy” jest konieczne dla korzystania z gazu). W żadnym wypadku nie jest to zezwolenie na poprowadzenie przez nieruchomość gazociągu. Co znamienne, oświadczenie to nie było też złożone poprzednikowi prawnemu (...) sp. z o.o. w W., lecz Komitetowi Gazyfikacji, a co za tym idzie wywodzenie z samego złożenia przez S. F. (1) podpisu na wykazie osób przystępujących do gazyfikacji, jakichkolwiek uprawnień rzeczowych do działki nr (...) po stronie przedsiębiorstwa przesyłowego jest nieuprawnione. Bez racji zarzuciła również apelująca naruszenie art. 6 ust. 1 w zw. z art. 4 i art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, bowiem niedokonanie szczególnego wywłaszczenia w tym trybie, nie dowodzi przeciż, że S. F. (1) istotnie ustanowił prawnie skuteczne obciążenie własnej nieruchomości na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego.

Sąd Okręgowy doszedł jednak do przekonania – niejako wbrew twierdzeniom Sądu I instancji i samych zainteresowanych – że (...) sp. z o.o. w W. posiada aktualnie tytuł prawny do posiadania sieci gazowej na spornej nieruchomości, a to z uwagi na oświadczenie woli złożone przez jej właścicieli S. S. (1) i S. S. (2), z którego jednoznacznie wynika nie tylko prawo do wejścia i zajęcia nieruchomości, celem budowy gazociągu (do czego usiłował sprowadzić je S. S. (1)), lecz także na zajęcie nieruchomości pod gazociąg oraz jego późniejszą eksploatację i konserwację. Z istoty tak udzielonego zezwolenia wynika, że właściciele nieruchomości ustanowili dla przedsiębiorstwa przesyłowego podstawę do korzystania z ich nieruchomości o charakterze zobowiązaniowym (obligacji realnej). Z istoty tego stosunku prawnego wynika jego trwałość i ciągłość, bowiem nie sposób wyobrazić sobie, by w typowych przypadkach (a brak podstaw, by twierdzić, że niniejszy jest nietypowy) raz posadowiona na gruncie infrastruktura gazowa miała być dowolnie następczo zmieniana lub usuwana. Innymi słowy, skoro zezwolenie właściciela nieruchomości na założenie instalacji przesyłowych i ich eksploatację kształtuje nowy stan prawny, to z natury tego stosunku prawnego wynika jego trwałość i ciągłość. Z zasady umowa taka jest nierozwiązywalna do czasu, gdy urządzenia przesyłowe na gruncie istnieją i zachodzi potrzeba ich utrzymywania. Tylko zatem w przypadkach wyjątkowych właściciel gruntu mógłby spowodować jego zniesienie, przy czym konieczne

w takim wypadku musiałyby być zaistnienie istotnej zmiany stosunków (*rebus sic stantibus*, art. 3571 k.p.c.) – por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2005 roku, I CK 14/05, Lex nr 311349, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2007 roku, I CSK 223/06, Lex nr 319619. W sprawie niniejszej okoliczność tego rodzaju nie miała miejsca. Dlatego też powoływanie się S. S. (1) na rzekome wypowiedzenie tego stosunku prawnego, poprzez złożenie wniosku o ustanowienie służebności, pomijając dopuszczalność wykładni wniosku inicjującego postępowanie jako materialnoprawnego oświadczenia o wypowiedzeniu stosunku prawnego uczestnikowi tego postępowania, z przyczyn leżących w samej naturze stosunku prawnego statuującego uprawnienie (...) sp. z o.o. w W. do posiadania infrastruktury przesyłowej na działce nr (...), nie mogło odnieść skutku prawnego. Złożenie samego wniosku, bez wyraźnego powołania się na faktycznie zaistniałą zmianę okoliczności po dniu 13 maja 2008 roku w ogóle nie może być rozpatrywane w kategoriach skutecznego rozwiązania stosunku obligacyjnego łączącego strony, bowiem ze względów wskazanych wyżej, byłoby to naruszeniem samej istoty tego stosunku, zakładającego pewną niezmienną i długotrwałą istnienie instalacji gazowej na spornej nieruchomości, według przebiegu zgodnie przez strony ustalonego. Zarazem warto zwrócić uwagę na to, że przecież właśnie powołane oświadczenie z dnia 13 maja 2008 roku, złożone zostało celem zmiany wcześniejszego biegu gazociągu w taki sposób, by właściciele działki nr (...) mogli wybudować na niej budynek mieszkalny. W sposób nie budzący wątpliwości wyrazili więc oni wówczas zgodę na ustanowienie nowego przebiegu gazociągu, dając tym samym przedsiębiorcy przesyłowemu prawnie skuteczne upoważnienie do korzystania z ich nieruchomości w związku z infrastrukturą przesyłową tego przedsiębiorcy. Na taki właśnie charakter – obligacji realnej – stosunku wiążącego strony wskazuje w szczególności zapis § 6 oświadczenia, zobowiązujący właściciela do zapewnienia dalszej skuteczności prawnej zobowiązania, w razie zbycia nieruchomości. Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdził, że (...) sp. z o.o. w W. dysponuje skutecznym tytułem prawnym do spornej nieruchomości.

Powyższe ustalenie wywołuje skutki prawne dwojakiego rodzaju, w kontekście obu wniosków rozpoznawanych w niniejszym postępowaniu.

Z jednej strony nie zasługuje na uwzględnienie wniosek S. S. (1) o ustanowienie służebności przesyłu, bowiem na gruncie art. 305² § 2 k.p.c., żądanie takie mogłoby zostać skutecznie zgłoszone tylko wtedy, gdyby przedsiębiorca przesyłowy odmawiał zawarcia umowy o ustanowienie służebności, a była ona konieczna do korzystania z urządzeń przesyłowych na nieruchomości, tj. przedsiębiorca ten nie legitymowałby się prawnie skutecznym tytułem do korzystania z nieruchomości. W sprawie niniejszej, tytuł taki, z mocy oświadczenia woli właścicieli nieruchomości istnieje, przy czym jego obligacyjny charakter nie stoi na przeszkodzie stwierdzenia jego trwałości i ciągłości, wynikających *explicite* z jego natury, o czym była mowa powyżej. Co za tym idzie, nie zachodzi rzeczywista potrzeba dysponowania przez (...) sp. z o.o. w W. dodatkowym jeszcze, prawnorzeczowym tytułem do spornej nieruchomości w postaci służebności gruntowej, a zatem wniosek w przedmiocie jej ustanowienia podlegać winien oddaleniu.

Z drugiej strony, skoro (...) sp. z o.o. w W. posiadała od 13 maja 2008 roku tytuł prawny do nieruchomości, w zakresie odpowiadającym stanowi posiadanej infrastruktury przesyłowej, to co najmniej o tego momentu przestała być posiadaczem służebności na drodze do zasiedzenia. Na gruncie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. zasiedzenie służebności jest możliwe tylko wtedy, gdy posiadacz służebności nie ma tytułu prawnego tego posiadania. Jeżeli posiadanie opiera się natomiast na tytule prawnym, chociażby innym niż służebność, niemniej upoważniającym do posiadania w takiej postaci, jak gdyby służebność istniała, to zasiedzenie służebności jest niemożliwe. Wówczas bowiem posiadanie, odpowiadające treści posiadaniu służebności, nie jest w rzeczywistości posiadaniem służebności w rozumieniu 352 § 1 k.c., lecz posiadaniem zależnym wynikającym ze stosunku prawnego łączącego posiadacza z właścicielem. Niezależnie od powyższego, do zasiedzenia służebności przez poprzednika prawnego (...) sp. z o.o. w W. przed dniem 13 maja 2008 roku dojść nie mogło, jako że posiadanie infrastruktury przesyłowej na działce nr (...) było posiadaniem w złej wierze. Jak już wyżej wspomniano, wyrażenie przez S. F. (1) woli przystąpienia do gazyfikacji, nie stanowiło tytułu prawnego do jego nieruchomości, a zatem przedsiębiorstwo przesyłowe nie miało usprawiedliwionych podstaw do twierdzenia, że uprawnienie takie mu przysługuje. Jakkolwiek faktycznie wykonywane było ono bez przeszkód, a wręcz nie bez racji wskazywała apelująca na immanentne związanie objęcia gazyfikacją z koniecznością posadowienia pewnych elementów infrastruktury gazowej na gruncie, niemniej wobec zarówno braku skonkretyzowanej treści oświadczenia

S. F. (2), jak również skierowania go do Komitetu Gazyfikacji, a nie do przedsiębiorstwa przesyłowego, wywodzenie z niego prawa do korzystania z nieruchomości nie było uzasadnione, a zatem w sensie prawnym posiadanie służebności było tu posiadaniem w złej wierze, a więc 30-letni okres posiadania nie upłynął. Abstrahując od niezasadnego stwierdzenia Sądu Rejonowego, iż przed dniem 1 lutego 1989 roku zasiedzenie nie biegło (w sprawie nie było nawet podnoszone, by poprzednicy prawni właściciele działki nr (...) nie mogli skutecznie sprzeciwić się posiadaniu służebności przez Państwo – por. postanowienie Sądu najwyższego z dnia 13 maja 2010 roku, IV CSK 510/09, OSNC 2010/12/167) i wiążąc początek biegu zasiedzenia z końcem 1982 roku i zarazem czysto hipotetycznie, pomijając nabycie przez przedsiębiorstwo przesyłowe w maju 2008 roku tytułu prawnego posiadania, wyłączającego możliwość zasiedzenia przed upływem 30 lat posiadania, prowadzącego do zasiedzenia, zostałyby przerwany jego bieg w myśl art. 292 k.c. w zw. z art. 175 k.c. w zw. z art. 123 § 1 pkt 1 k.c., wobec złożenia wniosku o ustanowienie służebności w dniu 22 lipca 2010 roku. Wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności nie zasługiwał zatem na uwzględnienie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił oba wnioski podlegające rozpoznaniu, tj. wniosek S. S. (1) o ustanowienie służebności przesyłu i wniosek (...) sp. z o.o. w W. o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu.

Zmieniając rozstrzygnięcie co do istoty sprawy, odpowiedniemu zreformowaniu podlegały wyrzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania. Mając na względzie sprzeczność interesów zainteresowanych w obu postępowaniach, rozstrzygnięcia o kosztach tych postępowań dokonać należało w oparciu o przepis art. 520 § 3 k.p.c., mając na uwadze oddalenie wniosków i wiążący się z tym obowiązek zwrotu kosztów przez każdego z wnioskodawców, których wnioski oddalono, kosztów związanych z tym postępowaniem uczestnikom. Wobec powyższego, od S. S. (1), jako wnioskodawcy w sprawie o ustanowienie służebności, należało ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa kwotę 801,67 złotych, tytułem pokrycia wydatków wyłożonych tymczasowo z sum budżetowych (wynagrodzenia biegłego), a to na podstawie art. 83 § 2 u.k.s.c. w zw. z art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 520 § 3 k.p.c., a nadto zasądzić od S. S. (1) na rzecz (...) sp. z o.o. w W. kwotę 274 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, na którą złożyły się taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika (240 złotych zgodnie z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu; Dz. U. Nr 163 poz. 1349, ze zm.) i uiszczone opłaty skarbowe od pełnomocnictw (34 złote). Natomiast w związku z postępowaniem o stwierdzenie zasiedzenia służebności, Sąd Okręgowy nie był władny zasądzić zwrotu kosztów postępowania na rzecz uczestnika, albowiem w tym zakresie Sąd Rejonowy stwierdził, że koszty te ponosi każdy z zainteresowanych we własnym zakresie (pkt V zaskarżonego postanowienia), a zatem odmienne rozstrzygnięcie w trybie art. 520 § 3 k.p.c. naruszałoby zakaz reformationis in peius (art. 384 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Wobec nieobjęcia zakresem zaskarżenia punktu VII postanowienia Sądu Rejonowego, wyrzeczenie w nim zawarte podlegało przetransponowaniu do punktu VI tego postanowienia, w brzmieniu nadanym mu przez Sąd Okręgowy.

W konsekwencji Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie, jak w punkcie 1 tenoru postanowienia, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a w pozostałym zakresie apelację oddalił, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego wyrzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., bowiem apelacja była zasadna w części dotyczącej ustanowienia służebności i bezzasadna w części dotyczącej stwierdzenia zasiedzenia służebności, a wobec takiego wyniku postępowania koniecznym było pozostanie przy ogólnej regule rozstrzygnięcia o kosztach w postępowaniu nieprocesowym.

ref. SSR Grzegorz Barnak